

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Mie ja karhu – Karhunveiston SM-kisa Ilo-mantsissa 19.8.2016

Tuomariston päätökset ja perustelut

Perjantaina 19.8.2016 Ilo-mantsissa käytyyn kuusituntiseen moottorisahaveiston avoimeen suomenmestaruuskilpailuun Mie ja karhu osallistui 16 veistäjää. Heistä 14 oli Suomesta, 1 Venäjältä ja 1 Kanadasta.

Tuomaristoon kuuluivat puheenjohtajana aluepäällikkö Timo Reko Maaseudun Sivistysliitosta ja jäsenenä johtaja Helkamari Knaapi Suomen Metsämuseo Lustosta, Ilo-mantsin kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Tapio Tykkyläinen, sahan johtaja Asmo Varis Stora Ensosta sekä museonjohtaja Ulla Vartiainen Ilo-mantsin Museosäätiöstä. Tuomariston sihteerinä toimi kulttuurituottaja Raija Kallioinen Maaseudun Sivistysliitosta.

Tuomariston yleislausunto

Puunveisto lajina vaatii visuaalista silmää ja hyvää hahmottamiskykyä, jotta pölkystä saa esiin haluamansa hahmon. Yhtä tärkeää moottorisahalla veistettäessä on kuitenkin myös tekniikka. Ilo-itien saattoi havaita, että kaikilla kilpailun osallistujilla oli tekninen osaaminen hyvin hallussa.

Selväksi tuli myös se, että karhu aiheena on tuttu ja rakas. Karhun hahmon esiin kaivaminen puusta osataan ja hallitaan. Kilpailuun osallistuneille se oli melkein kuin leikintekoa.

Karhulla on suomen kielessä lukuisia eri nimityksiä, ja samalla tavoin Mie ja karhu -veistokilpailu tuotti hyvin erilaisia tulkintoja karhusta ja suhteesta karhuun. Veistoksissa on vaihtelua ja ilmeikkyyttä, ja jokaisella karhulla on omanlaisensa persoonallisuus. Kilpailutöistä näkyy, että karhu on meille voimaeläin!

Aiheen läheisyyden ja hyvän teknisen osaamisen pohjalta tuomaristo haluaisikin kannustaa veistäjiä jatkossa uudenlaisiin ja entistä rohkeampiin temaattisiin tulkintoihin. Nyt tulkinnat ovat ilmeeltään aika perinteisiä. Myös ihmishahmojen toteuttaminen näyttää monille kokeneillekin veistäjille aika haasteelliselta, joten siltäkin osin rimaa voi pyrkiä asettamaan entistä ylemmäksi.

Kuuden tunnin kilpailuaikaa osa veistäjistä piti lyhyenä, mutta osa hallitsi ajankäytön ja osasi mitoittaa suunnitelmansa annettuun aikaraamiin. Olisi mielenkiintoista, jos voisi nähdä, miltä hiukan keskeneräisiksi

jääneet työt näyttäisivät, jos tekijät olisivat ehtineet viimeistellä ne haluamansa laisiksi.

Karhufestivaaleilla on jokaisella kolmella kerralla saanut huomata, että moottorisahaveisto on yleisölaji, joka hurmaa katsojansa. Kilpailun tulokset ovat nyt tuomariston päätöksiä, mutta kisakenttää kiertäessä saattoi kuulla, että joka ikisellä veistoksella oli omat tykkääjensä ja ihailijansa. Niinpä siis jokaista kisaan osallistunutta voi onnitella hyvästä työn tuloksesta ja yleisön mielenkiinnon voittamisesta!

Sijoitukset

1. SIJA

Juha Käkelä, Ylöjärvi

Luonnonlapsi

1.000 euroa

Veistoksessa uhkea naishahmon torso kantaa kohdussaan karhunpoikaa. Myyttinen aihe kumpuaa ikiaikaisista kertomuksista karhun ja ihmisen yhteisestä alkuperästä. Tekijä hallitsee veistoksellisen muotokielen: perushahmo on hallittu ja pelkistetty, mutta teoksessa on myös rikkaita yksityiskohtia. Veistoksen muoto myötäilee puuainesta ja herättää siihen elämän. Puun syyt, vuosirenkaat ja oksankohdat on käytetty taiturillisesti osana teosta, ja jalustakin on viimeistelty. Pintakäsittely on taidokasta, ja puun syyt muodostavat kuin leikitteleviä kuvioita ihoon tai käätyjä kaulalle. Puun kuivuminen on otettu huomioon asianmukaisin viiloin. Tekijän työskentely oli varmaotteista ja ammattimaita, ja ajankäyttö oli erinomaisesti hallittu.

2. SIJA

Markku Tuominen, Nurmijärvi

Mie ja karhu

500 euroa

Veistoksessa mies kurkottaa puuhun, jonka rungolla kiipeää kaksi karhua. Aiheessa on huumoria ja leikkisyyttä. Pieni ukko ja puun latvaa kohti suurenevat karhut näyttävät luonnon ja ihmisen keskinäiset mittasuhteet. Hahmot on kaivettu esiin pöllistä taidokkaasti ja vaivaa säästämättä, ja karhuihin on saatu kuvatuksi liikettä. Liukumat puun rungosta veistoshahmoihin ovat saumattomat. Korkean, pylväsmäisen muodon hallinta on vaatinut avaruudellisen hahmottamisen hyvää kykyä. Veistoksessa on käytetty puuainesta tarkasti hyväksi sekä hyödynnetty taitavasti puun muotoja ja oksankohtia.

3. SIJA

Pavel Muntiev, Pietari, Venäjä

Kirkastuminen

300 euroa

Karhun kasvojen edessä on peili tai kilpi, josta työntyy esiin ihmisen kasvot. Nuorella veistäjällä on oivallusta ja rohkeutta omaperäiseen tulkintaan. Teos herättää pohdintaa luonnon ja ihmisen ykseydestä. Mitä karhu katsoo, millaisin silmin se näkee maailman? Onko käynnissä metamorfoosi, muodonmuutos? Ovatko karhu ja ihminen yhtä ja samaa, yhteisen rajapinnan yhdistäminä? Luonnossahan me kaikki olemme

lopulta yhtä. Teknisesti veistos näyttää ikään kuin keskeneräiseltä, mutta tyylliseikkana se palvelee teoksen ajatuksellista ideaa.

4. SIJA

Trevor L'Hirondelle, Kanada

Canbear

Tavarapalkinto (lahjakortti)

Toteemimaisessa veistoksessa on shamanistisuutta ja inkkarimaisuutta. Veistos on moniulotteinen ja omaperäinen, ja siinä näkyy tekijänsä kulttuurinen tausta. Teoksessa riittää tutkimista ja se herättää kysymyksiä. Kierteisestä muodosta nousee useampia karhun hahmoja, ja karhu ja ihminen sulautuvat kuin yhdeksi. Vai esittääkö teos sittenkin miestä, jolla on yllään shamanistinen asu...? Teknisesti veistos on tehty todella vähäisellä puuaineksen poistolla. Työn jälki on kuin sahalla piirrettyä.

5. SIJA

Janne Vähäaho, Haapajärvi

Karhu ja mie

Tavarapalkinto (lahjakortti)

Veistoksen karhu on todellinen mahtikarhu ja metsän kuningas, voisi sanoa jopa leijonamainen ilmestys. Karhun hahmo näyttää komealta joka suunnasta, ja myös sen ilme on erittäin onnistunut. Karhun käpälien alla on metsuri täysissä varustuksissaan hauskasti kuvattuna, ikään kuin sarjakuvan hahmona. Tulee mieleen ajatus, että metsään mahtuvat molemmat – sekä metsäluonto eläiminen että metsän antimien käyttäjät. Mutta voimasuhde on selkeä: luonto on vahvempi voima. Annettu puumateriaali on käytetty veistoksessa tarkasti hyväksi.

Maaseudun Sivistysliiton valinnat ITE-taidekokoelmaan

Maaseudun Sivistysliitto kilpailun pääjärjestäjänä valitsi säännöissä määritellyillä oikeuksillaan kilpailutöistä omaan ITE-taiteen kokoelmaansa kaksi veistosta. Nykykansantaidetta sisältävän kokoelman kotipaikka on Kokkolassa sijaitsevassa ITE-museossa, jota MSL ja Kokkolan kaupunki pitävät yllä yhteisvoimin. Mie ja karhu -veistokisasta kokoelmaan valitut veistokset jäävät yleisön nähtäville Katri Vala kulttuurikeskukseen Ilomantsiin.

Kokoelmaan valitut teokset ovat:

Juha Käkelä, Luonnonlapsi

Pavel Muntiev, Kirkastuminen